
Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Класа

✓ Всеки десети депозит у нас е над 200 000 лв.

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/182056-%D0%92%D1%81%D0%B5%D0%BA%D0%B8+%D0%B4%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%82%D0%B8+%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82+%D1%83+%D0%BD%D0%B0%D1%81+%D0%B5+%D0%BD%D0%B0%D0%B4+200+000+%D0%BB%D0%B2>.

Всеки десети депозит у нас е на стойност над 200 000 лв. Общият им брой към края на юни е 5221, или 11% от всички влогове, като 492 от тях са над 1 млн. лв., а 1500 – над 500 хил. лв. Това сочат данни на БНБ, цитирани вчера от директора на Управление „Частно банкиране“ в УниКредит Булбанк Иван Джонов на форума MySuccess.bg in Finance.

Оказва се, че от юни 2009 г., в разгара на финансовата криза, до юни тази година броят на влоговете над 200 хил. лв. е нараснал с внушителните 34%, а тези от седем цифри са скочили с 50 на сто. Като обща сума също имаме увеличение – с 39%. Според данните най-заможните домакинства у нас държат в банките общо 3 млрд. лв., или по 574 хил. средно на човек, като половината от парите се съхраняват във влогове над 1 млн.

Основните критерии за сегментация на клиентите като „частни“ в УниКредит са: финансови активи над 350 хил. лв. и предполагаем доход от 100 хил. лв. на годишна база. Клиентите са основно четири групи – собственици на фирми, професионални мениджъри, наследници и от свободните професии – спортисти, хора на изкуството и т.н. Според Диана Митева, изпълнителен директор на ДСК, в графата „най-богати“ има и пенсионери. В банката, която тя управлява, ръстът в броя на клиентите в частното банкиране е почти 100% от началото на годината, а активите под управление са нараснали с 43 на сто.

Но и най-заможните нашенци, освен че спестяват заради кризата, са станали много предпазливи в инвестициите си, потвърдиха експерти в бранша пред „Класа“. „Два са главните фактори при изготвянето на инвестиционните планове – страх и алчност. Желанието им да държат пари на депозит се генерира основно от безпрецедентно високите лихви. От друга страна, съществува страх от несигурните финансови пазари. В периода преди кризата имаше и обикновени хора, които успяха да продадат крупни имоти и се събудиха с 1-2 млн. лв. в сметките си. Те също влизат в числото на най-заможните. Имаше и такива, които продадоха успешния си бизнес“, коментираха от сектора. Ръстът като цяло на депозитите се дължи на това, че в годините на бум хората предпочитаха да реинвестират в собствения си бизнес, защото печалбите бяха двучифрени. Дойде кризата, раздадоха си дивиденди и затвориха парите на депозит, посочват експертите. Други пък просто продадоха успешните си компании.

Общо клиентите на УниКредит Булбанк в графата „частни“ в Централна и Източна Европа са 43 000 души, а средствата им възлизат на над 13 млрд. евро. Изненадващо, но в региона лидер е Турция – с 26 000 клиенти и 6,5 млрд. евро под управление, посочи още Джонов. В България броят им е 1200 души и притежават около 600 млн. лв., от които 90 млн. само са във взаимни фондове, облигации и акции.

Изборът на банка не е важен за една трета от клиентите

37% от клиентите на банките твърдят, че изборът на финансова институция не е важен за тях. Същевременно повече от половината използват повече от един продукт, а около 40 на сто - повече от един трезор. Две трети имат дебитна карта, всеки четвърти – потребителски заем, а всеки пети - кредитна карта. Само 3% ползват интернет банкиране. Това сочи проучване на компанията за международни изследвания Synovate. Банка ДСК е водещата марка по разпознаваемост и използване, следвана от ОББ, УниКредит, Пощенска банка, Райфайзенбанк и ПИБ. Средно банковият клиент разпознава по 14 институции, като 30% от респондентите посочват, че ДСК е първата, която им идва наум.

Райфайзенбанк изкупува злато

Райфайзенбанк стана първата банка в България, която пушна услугата изкупуване на златни и сребърни изделия от физически лица. Засега тя ще се предлага само в специално оборудван офис на банката в столицата. „След като предложихме възможността за обратно изкупуване на златни кюлчета и монети, закупени от нас, сега „Райфайзен“ става първата банка в България, която започва изкупуване на други златни или сребърни изделия от физически лица“, обяви изпълнителният директор Момчил Андреев. Клиентите дори вече ще могат да кандидатстват за кредит срещу залог от старо злато. Цената за изкупуване е съобразена с движението на цените на световните борси, а самата услуга струва между 2 и 5 лева в зависимост от предмета.

✓ Веселин Златев оглави Комисията за защита на потребителите

<http://www.klassa.bg/news/Read/article/182044-%D0%92%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BD+%D0%97%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B2+%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B8+%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%B7%D0%B0+%D0%B7%D0%B0%D1%89%D0%B8%D1%82%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5>

Веселин Златев, бивш кмет на Шумен, бе назначен със заповед на премиера Бойко Борисов за председател на Комисията за защита на потребителите (КЗП), съобщиха от правителствената информационна служба. Дълги години този пост се заемаше от Дамян Лазаров, но около преди месец той бе освободен, също с премиерска заповед. Причина за

това станаха неуредиците около летния туристически сезон по морето Оттогава досега комисията се оглавяваше от Огнян Варадинов, но той е освободен по негова молба. До днес Веселин Златев бе съветник по регионална политика на министър-председателя. Преди това той бе областен управител на Шумен (1999 г.), след това два мандата кмет на Шумен (1999-2007 г.), избран с подкрепата на ОДС, и зам.-председател на Националното сдружение на общините.

[Вестник Пари](#)

✓ Бизнес климатът е без промяна през септември

<http://pari.bg/static/pdf/pages/07.pdf>

[Вестник Дневник](#)

✓ Брюксел разследва позициите на "Газпром" в ЕС

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/09/28/1165111_brjuksel_razsledva_poziciite_na_gazprom_v_es/

Брюксел започна изненадващи проверки във вторник на десетки газови компании в ЕС, които купуват газ от Русия. Повечето от тях са партньори или дъщерни дружества на "Газпром", а сред засегнатите са и четири български - държавният енергиен холдинг БЕХ, две негови компании - "Булгаргаз" и "Булгартрансгаз", както и частната "Овергаз", в която 50% държи "Газпром".

В официалното съобщение на Главна дирекция "Конкуренция" към Европейската комисия не се посочва точният брой на проверяваните компании, а само че това се прави, за да се изясни дали има нарушения в доставките на газ в региона, които са извършени едностранно или по договорка.

Според руските медии това е най-мощната кампания срещу "Газпром", който доставя около 30% от синьото гориво на европейския пазар, а една от причините за проверката е сигнал на Литва срещу злоупотреба с монополно положение от страна на руската компания. От комисията отказаха всякакви подробности.

Проверката идва и няколко месеца след като "Овергаз" подаде оплакване в Европейската комисия, че без мотиви не е допускана до газопреносната мрежа на страната от "Булгартрансгаз". България пък неведнъж е искала да се намери решение за задължителното обявяване на свободните капацитети по транзитните газопроводи, което засега не се прави заради клаузи за конфиденциалност в двустранните договори с "Газпром".

Очаква се ревизиите да приключат до една седмица, а самите производства до една година. Проверяваните български компании обявиха, че не се притесняват от проверките. "Очевидно сме свидетели на един от първите опити да се налага общоевропейска политика в областта на спазване на защита на конкуренцията. Това може да е добра практика и за българската Комисията за защита на конкуренцията", коментира проверките икономическият министър Трайчо Трайков. България получава синьо гориво чрез три фирми - "Овергаз" и "Винтерсхал" (половината от които притежава "Газпром") и "Газпром експорт" (100% дъщерно дружество на "Газпром"). Последната проверка, която България е правила на газовия пазар, е от 2009 г.

Тогава Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) направи секторен анализ на пазара и излезе със заключение, че няма нарушение на правилата на свободната конкуренция. Пазарът беше проверяван съвместно с този на течните горива.

Теоретично газовият пазар е свободен от 2007 г., когато България стана членка на съюза, а "Булгаргаз" беше отделен от "Булгартрансгаз". Двете дружества обаче останаха под обща шапка - Български енергиен холдинг. Вчера оттам приветстваха проверките.

Компаниите: Сътрудничим на проверките

Проверките на Брюксел са предимно в държави от Централна и Източна Европа, както и Германия. "Обект на разследванията са компании, които купуват газ от Русия", заяви изпълнителният директор на австрийската OMV Герхард Роис, цитиран от "Блумбърг". Представител на "Газпром" пък заяви пред "Ройтерс", че проверките няма да се отразят върху текущата работа, а вероятно и върху бъдещата дейност на руския концерн.

Засега за проверка са си признали освен "Газпром" чрез дъщерните си дружества - "Вемекс" и "Газпром - Германия", също така Е.ОН, РВЕ, ОМВ и PGNiG. Представителят на Gazprom Germania Буркхард Вьолки твърди, че във всички германски офиси са били търсени документи, свързани с договорите с "Газпром".

"Обиски се извършват не само в поделенията на "Газпром", но и в други компании, доколкото ни е известно, следователите са влезли едновременно и в RWE и E.ON Ruhrgas... Става дума за подозрения в ценови заговор, а в RWE и E.ON Ruhrgas са търсили всичко, свързано с договорите с "Газпром". Ние сътрудничим прозрачно и открито с комисията. Няма какво да крием, убедени сме, че всичко ще завърши в наша полза", е заявил той.

"Подобни инспекции са стандартна практика в рамките на антимонополните правила в ЕС и редовно се прилагат спрямо други водещи европейски компании", каза пред "Блумбърг" представител на "Газпром".

Той допълни, че подобни инспекции са били проведени в офисите на "Газпром" в Европа през 2005 г., които са показали, че нейните поделения не са нарушили антитръстовото законодателство на Евросъюза.

В свое прессъобщение от "Газпром" обясняват, че досега са имали добър диалог с европейските страни и че не са запознати с претенциите на Европейската комисия. От компанията също така уверяват, че ще окажат всякакво съдействие на Брюксел.

Какво ще проверяват в България

Европроверката на газовия пазар в България обхваща ревизии на четири дружествата, три от които държавни - Българският енергиен холдинг и двете дъщерни дружества "Булгаргаз" и "Булгартрансгаз", както и частната компания "Овергаз" ("Газпром" е собственик на половината от компанията), съобщиха от фирмите.

От БЕХ изтъкват в свое съобщение до медиите, че се проверяват десетки компании в 10 държави от Централна и Източна Европа. От компанията също така подчертават, че не могат да обявят свободните капацитети на транзитните тръби, защото това е търговска тайна според договора с "Газпром".

В същото време компанията "Овергаз" се жалва срещу това, че дружеството не е допуснато до вътрешната мрежа на страната. От българската Комисия за защита на конкуренцията (КЗК) обясниха, че участват в европроверката. От антимонополния орган не дадоха повече обяснения. Водещ орган при ревизиите е Главна дирекция "Конкуренция" в Европейската комисия.

Жалба в комисията преди половин година беше подала и "Овергаз", на която досега мълчаливо се отказва достъп до газопреносната мрежа на страната. Достъп до транзитната мрежа имат предимно руските компании. От "Булгаргаз", от БЕХ и от "Овергаз" обявиха, че не се притесняват от проверките. Очаква се ревизиите да приключат до една седмица, а самите производства до една година.

Българската държава неколкостранно е поставяла въпроса за намиране на решение за задължителното обявяване на свободните капацитети по транзитните газопроводи (съобразно изискванията на Третия европейски енергиен либерализационен пакет), които са предмет на клаузи за конфиденциалност в двустранните договори с "Газпром", се посочва в съобщението на БЕХ.

В същото време жалбата на "Овергаз" е срещу недопускането не до транзитната мрежа, а до вътрешната в страната. В момента тръбите в България имат капацитет от 7.4 млрд. куб. метра, като от тях резервирани от "Булгаргаз" са 2.39 млрд. куб. метра. Останалите над 5 млрд. куб. метра са свободни.

"Резервирани сме толкова капацитет, колкото е необходим за потреблението в страната. Транзитните такси, които плащаме на "Булгартрансгаз", са достатъчни за поддръжка на цялата мрежа", коментира пред "Дневник" изп. директор на "Булгаргаз" Димитър Гогов.

✓ От 2013 г. токът ще поскъпне с най-малко 11% заради екоизисквания

http://www.dnevnik.bg/pazari/2011/09/28/1165089_ot_2013_g_tokut_shte_poskupne_s_nai-malko_11_zaradi/

Електроенергията в България ще поскъпне с между 11 и 23% от 2013 г. заради европейските регулации, според които от началото на 2013 г. електроцентралите на въглища, газ и други фосилни горива трябва да купуват чрез търгове всички разрешителни за изпускане на парникови газове.

За да се смекчи скокът в цената на тока, вчера правителството реши да поиска от Европейската комисия дерогация - временно или частично изключение от правилото.

Така точният размер в поскъпването на електроенергията ще зависи от това дали Европейската комисия ще се съгласи за топлоелектрическите централи в България да бъде направена отстъпка от правилата на европейския въглероден пазар. Вчера кабинетът реши да поиска максималния позволен реверанс, т.е. 70% от квотите за емисиите през 2013 г. да бъдат безплатни. В третия етап на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ) от 2013 до 2020 г. централите, работещи с изкопаеми горива, трябва задължително да купуват разрешителни за цялото количество отделени парникови газове. България е сред страните, които могат да заявят временно или частично изключение от това изискване. От мярката могат да се възползват централи, заработили преди началото на 2009 г.

Условието за такава отстъпка е спестените средства да бъдат вложени в ремонти за подобряване на екологичните показатели на енергийните инсталации. За целта вчера беше одобрен и Национален план за инвестиции (2013 – 2020 г.). Изчисленията сочат, че без дерогация българските въглищни и газови централи ще включат в разходите си 734.3 млн. евро за квоти, което ще оскъпи тока при производството с 23 на сто. С безплатни квоти и самостоятелно инвестиране на 241.6 млн. евро в по-ниски емисии поскъпването ще е само с 11%, сочат изчисленията на икономическото министерство. ТЕЦ "Марица-изток 2" например е декларирала, че ще инвестира 121.25 млн. евро до края на десетилетието, вместо да плаща 267.3 млн. евро за CO2 разрешителни. Теплофикацията в Русе е представила сметки, според които може да инвестира дори повече, отколкото биха били разходите ѝ за квоти – 20.9 млн. спрямо 20.48 млн. евро.

Сравненията са направени при осреднена цена от 15 евро за една квота (един тон въглероден диоксид).

Разпределението на безплатните въглеродни активи в енергетиката ще продължи до 2020 г., като всяка година количество им ще спада с по 10 процентни пункта.

"Преценихме, че в България с оглед на относително по-ниските доходи си заслужава да се преборим за този механизъм, но не всички централи са длъжни да участват. Входираме нашия национален план утре или в другиден, в следващите шест месеца ще текат преговори и разговори с ЕК", обясни министърът на икономиката Трайчо Трайков, цитиран от "Фокус".

В понеделник шефът на енергийния регулатор Ангел Семерджиев прогнозира, че от средата на следващата година токът ще поскъпне с поне 7-8 на сто заради изчерпването на безплатните квоти през втората фаза на ЕСТЕ (2008 – 2012 г.) и увеличеното производство на зелена енергия.

Въпреки слабостите на пазарния модел и критиките, че ЕСТЕ натовазва излишно индустрията в Европейския съюз, схемата е един от основните инструменти за противодействие на климатичните промени. В момента в нея търгуват около 11 000 промишлени, енергийни и горивни инсталации.

Ако дадено предприятие изпуска по-малко емисии от разпределените му, то може да продаде излишъка на такова, което отделя повече газове от допустимия таван. Идеята е да се насърчават ефективните компании, а "цапащите" да бъдат принуждавани да плащат повече.

✓ Работници под наем

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2011/09/28/1164859_rabotnici_pod_naem/

От няколко седмици Теодора Кънева търси временна работа, за да спести пари за студентска бригада в САЩ догодина. Въпреки че изпраща CV-та на много места и не е много претенциозна към заплащането, опитите ѝ удрят на камък. Причината е, че не може да намери работодател, който да я наеме само до пролетта и да се съобрази с условието ѝ да работи само във вторник и петък следобед, защото тогава няма лекции. Проявява интерес единствено компания за подбор на кадри.

Тя търси временни служители за търговска верига, която има нужда от повече работна ръка, за да отговори на повишения интерес в първите месеци след стъпването си в България.

Гъвкава сигурност или сигурна гъвкавост

Примерът е от реалността и илюстрира ползата от временната заетост. Тя дава възможност за работа и доход на студенти, майки с малки деца, хора в предпензионна възраст, които не могат или не искат да се трудят с постоянен договор по 8 часа на ден. Такъв тип заетост дава шанс на младежите да придобият трудови навики и да натрупат стаж в дадена сфера, посочват работодателите и представители на компании за подбор на персонал.

Полза има и за фирмите, които се нуждаят от работници за кратък срок или да заместят временно служител. Така те полесно могат да намерят точните хора в точния момент. Когато има работа, фирмите могат да назначат служители, които да я свършат. А когато няма - не им се налага да плащат заплати за ненужни служители.

Срещу временната заетост има и немалко критики, които идват предимно от синдикатите. Според тях прекалената свобода на пазара на труда дава повече гъвкавост за бизнеса, но застрашава сигурността на работниците. Основният мотив на профсъюзите е, че фирмите, които наемат временни служители, не подписват с тях трудов договор и нямат същото отношение както към постоянно наетите.

Това увеличава риска от съкращения, води до по-ниски заплати, по-малки възможности за обучения и кариерно развитие, предупреждават от КНСБ. Според синдикатите временните работници по-често са потърпевши от трудови злоупотреби, защото се наемат "от днес за утре без необходимия инструктаж".

Законодателно боксуване

Въпреки че се прилага от няколко години в България, този вид заетост още не е регламентирана законово. През 2008 г. Европейският парламент прие директива, че до края на 2011 г. всички държави членки трябва да уеднаквят режима за временната заетост. Първият опит за нормативното уреждане на проблема у нас е още от 2007 г.

Оттогава в парламента са внасяни още шест проекта за дейността на агенциите за временна заетост. Проектите на опозицията бяха отхвърлени почти веднага. Промените, предложени от тогавашните управляващи, също не бяха приети заради мудните им действия и съпротивата на синдикатите.

Един от последните опити беше направен от бившия социален министър Емилия Масларова дни преди да изтече мандатът на предишния парламент.

През пролетта сегашният министър на труда Тотю Младенов увери, че работата на агенциите за временна заетост ще бъде регламентирана най-късно до края на 2011 г. Той даде срок на работодателите и синдикатите до края на април да се споразумеят какви ще са правилата, но заради големите противоречия това не стана.

Затова министерството на труда започна да подготвя свой законопроект, с който да уреди отношенията между компаниите, осигуряващи временна работа, работниците и фирмите, в които те ще се трудят.

Равнис с титулярите

Сегашните текстове предвиждат агенциите да сключват трудови договори с кандидатите и щом намерят подходящ работодател, да му ги дават под наем за определен период от време. Според проекта предприятието, което ще наема временно служители, е длъжно да им плаща заплати и осигуровки и да им осигури същите права и условия на труд като на постоянно работещите.

Агенциите нямат право да изискват от кандидатите за работа такса, за да им съдействат. От своя страна кандидатите имат право да откажат работа, ако тя не съответства на професионалната им квалификация и здравословното им състояние.

"Заплащането и условията на труд за временните и постоянните работници трябва бъдат еднакви. Агенциите за временна заетост ще бъдат контролирани от инспекцията по труда дали спазват трудовото и осигурителното законодателство", обеща Тотю Младенов. Според него законодателното уреждане на този тип работа "ще направи пазара на труда по-гъвкав, ще създаде нови работни места и ще намали безработицата".

Уверенията му обаче не са достатъчни за синдикатите. Опасенията на КНСБ са, че предприятията, които ще ползват временните работници, няма да имат към тях същите отговорности, каквито биха имали към служителите, с които са подписали трудов договор. "Не сме против агенциите за временна заетост, но тяхната дейност трябва да се регулира, защото много от тях правят дъмпинг на пазара на труда", каза президентът на КНСБ Пламен Димитров.

Той даде пример с предприятия, които умишлено съкращават кадрите си, за да могат после да ги наемат по-евтино през компаниите за подбор на кадри. "Така те спестяват средства от социални придобивки, договорени в колективните трудови договори. Няма да позволим временната работа да подмени постоянната", закани се той.

Постоянна ли е постоянната работа

"Кой може да посочи дори и един човек, на когото работата му да е сигурна?", контрира Надя Василева, директор на компанията за подбор на кадри "Менпауър" за България, Сърбия и Хърватия. "Опитът ни показва, че в повечето случаи служителите, които работят по този начин не са никак временни, а са доста постоянни.

Имаме хора, които работят по този начин от 4-5 години", добави тя. Според Василева опасенията на профсъюзите са неоснователни и идват от това, че "няма да има хора, които да членуват в техните организации".

"Трябва да се съобразим с това, че на пазара на труда навлизат нови генерации с различни нагласи. Младежите често искат да работят един-два месеца, а през останалото време да учат или да заминат в чужбина.

Други гледат малки деца или болни родители и не могат да се трудят от 9 до 6 ч. Трети обичат разнообразието и искат да добият опит в различни сфери", каза Василева. Полза има и за държавата, защото част от тези хора иначе биха останали безработни и ще разчитат на помощи, смята тя.

Най-големите организации на бизнеса - Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България и Българската стопанска камара (БСК), от години настояват за законодателното регламентиране на временната работа.

"Подобен тип работа е подходяща за младежи без трудов опит или възрастни, които иначе са извън работната сила, но искат да се трудят. Факт е, че страни като Холандия, в които временната работа се прилага най-широко, са с най-ниска безработица", коментира зам.-председателят на БСК Димитър Бранков.

Законопроектът на министерството на труда вече беше обсъден в комисия към съвета за тристранно сътрудничество, но засега синдикатите и бизнеса не отстъпват от позициите си. "Правим всичко възможно да има сближаване", каза Емил Мирославов, шеф на дирекцията по трудово право във ведомството.

Права и задължения

За работниците

Работниците имат право да откажат работа, когато тя не съответства на професионалната им квалификация, застрашава здравето им или е в друго населено място. Те трябва своевременно да информират агенцията за възраженията си. В новия закон се предвижда да имат право на платен годишен отпуск, синдикално сдружаване, присъединяване към колективен трудов договор, участие в общото събрание на служителите в предприятието, обезщетения за безработица и болест.

За агенциите за временна работа

На първо място, трябва да се регистрират в Агенцията по заетостта. Фирмите за подбор на кадри не могат да искат от клиентите си такса за започване на работа, както и да ги принуждават да се трудят на място, където не искат. При отдаване на служител под наем в писмен документ агенцията трябва да посочи длъжността, характера на работата, размера на основното и допълнителните възнаграждения и периодичността на плащането, както и срока, през който ще се изпълнява работата.

За фирмите

Те са длъжни "да осигурят условия на труд и заетост и равно третиране като на постоянните си служители, изпълняващи същата или сходна работа". При наемане на временен служител трябва да му връчат длъжностна характеристика и да го инструктират как да изпълнява работата безопасно. Трябва да плащат редовно заплати и осигуровки и да сложат на подходящо място в предприятието писмена информация за свободните места, за да улеснят достъпа на работника до постоянна работа. Предприятие ползвател, извършило масово уволнение, може да наеме временни служители не по-рано от 6 месеца след това.